

CO ZAJÍMÁ ÚČETNÍ A PRÁVNÍKY

1. DAŇOVÉ ODPOČTY

- odpočet na podporu pořízení majetku zaměstnavatele pro účely odborného vzdělávání v rozsahu 50 a 110 % vstupní ceny majetku podle doby jeho využití žáky (§ 34f-g zákona o daních z příjmů);
- odpočet na podporu výdajů vynaložených na žáka ve výši 200 Kč za žákohodinu odborného výcviku nebo odborné praxe na pracovišti zaměstnavatele (§ 34h zákona o daních z příjmů);

DAŇOVÉ A PRÁVNÍ ASPEKTY:

- Odpočet lze uplatnit pouze tehdy, má-li podnik za dané období zdanitelný příjem.
- Odpočet lze uplatnit jen za skutečně odchozené žákohodiny a dobu provozu. ¹

! Žákohodiny lze doložit **na základě třídní knihy – docházky, kterou vede škola. Je ovšem vhodné způsob vedení dokladů o docházce** a načasování **jejich předání výslovně upravit ve smlouvě se školou.**

2. STIPENDIUM A DALŠÍ MOTIVAČNÍ PŘÍSPĚVKY

Účelový motivační příspěvek ve výši max. 5000,- Kč za 1 měsíc na 1 žáka střední školy (§ 24 odst. 2 písm. zu) zákona o daních z příjmů).

! Motivační příspěvek **je podmíněn smluvním vztahem se žákem a tím, aby se žák připravoval na svou profesi pro firmu**, která příspěvek poskytuje. Pokud žák není vázán smlouvou (mezi žákem a firmou), nelze příspěvek uplatnit jako daňový náklad.

! Smlouva je sice podmínkou uplatnění příspěvku jako daňového nákladu, **není ovšem nutné žáka ve smlouvě zavazovat k nástupu do zaměstnání pod sankcí**, např. v podobě vrácení příspěvku v případě, že žák po ukončení školy odejde jinam. V případě nezletilého žáka je vhodné, aby smlouvu kromě něho podepisoval též rodič.

DAŇOVÉ A PRÁVNÍ ASPEKTY:

Pro firmu:

- Stipendium i další motivační příspěvky jsou daňový náklad.
- Stipendium ani další motivační příspěvky nezakládají zaměstnanecký poměr.
- Pokud je smluvně ošetřeno vrácení motivačních příspěvků, je třeba tuto částku zpětně dodat.
- Pokud žák do firmy nenastoupí, aniž by částku vrátil, jedná se nadále o daňově uznatelný náklad.
- Náklady na konkrétního žáka doporučujeme sledovat v podrozvahové evidenci – z důvodu průkaznosti těchto nákladů.

Pro žáka:

- Stipendium ani motivační příspěvky nejsou osvobozeny od daně z příjmů (judikát NSS č. 2 Afs 47/2012-18).
- Stipendium i motivační příspěvky jsou osvobozeny od zdravotního pojištění (§ 5 písm a) bod 24 zákona o veřejném zdravotním pojištění).
- **Stipendium a motivační příspěvky jsou příjmem, a mají tudíž vliv na celkové příjmy rodiny pro stanovení dávek sociální podpory a pomoci.** ²

¹ Viz podrobněji společná informace MF, MŠMT a MPO k odpočtům dostupné na www.msmt.cz/vzdelavani/stredni-vzdelavani/informace-k-uplatnovani-odpoctu-na-podporu-odborneho.

² Veškerý příjem je započítáván do příjmu k posouzení nároku na sociální dávky, a to dle § 5 odst. 1 písm. a) bodu 1 zákona č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře - stipendium a další motivační příspěvky, mimo stravného. Viz též výklad MŠMT dostupný na www.msmt.cz/file/7222_1_1/.

! Stipendium, které plyne z **veřejných rozpočtů** (např. poskytované krajem), je naopak od daně z příjmů osvobozeno (§ 4 odst. 1 písm. k) zákona o daních z příjmů.

3. ODMĚNA ZA PRODUKTIVNÍ PRÁCI

Vymezení pojmu **produktivní činnost žáka** a povinnost poskytovat žákům **odměnu za produktivní činnost** stanoví § 122 odst. 1 školského zákona. Odměnu poskytuje škola nebo firma, podle toho, komu plynou z produktivní činnosti příjmy. Minimální výše měsíční odměny za produktivní činnost pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin je 30 % minimální mzdy.

DAŇOVÉ A PRÁVNÍ ASPEKTY:

Pro firmu:

- Produktivní práce a odměna za ni nezakládá zaměstnanecký poměr.
- Poskytování odměny není podmíněno smlouvou se žákem ani nástupem žáka do zaměstnání k firmě, kde produktivní práci vykonává.
- Jedinou podmínkou je smlouva mezi školou a firmou.

! Odměnu může proplácet žákům firma přímo. Často ji ale proplácí škola, protože má pro vyplácení odměn žákům zavedený systém. V tomto případě škola firmě fakturuje celkové odměny za daný měsíc a nejedná se o náklad školy, která je pouze zprostředkovatel výplaty odměn.

Pro žáka:

- Odměna je osvobozena od daně z příjmu (§ 6 odst. 6 písm. l) zákona o daních z příjmů).
- Odměna je osvobozena od zdravotního pojištění (§ 5 písm. a) bodu 2 zákona o veřejném zdravotním pojištění). ³
- Odměna je příjmem, a má tudíž vliv na celkové příjmy rodiny pro stanovení dávek sociální podpory a pomoci. ⁴

4. DPH

PRAKTICKÉ VYUČOVÁNÍ ŽÁKA VE FIRMĚ A JEHO PŘÍPADNÉ ZAPOJENÍ DO PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI OVLIVŇUJE REŽIM DPH NA VSTUPU I VÝSTUPU:

- U výdajů se vychází z ustanovení § 72 (nárok na odpočet daně) a §§ 75 a 76 (odpočet daně v poměrné výši + výpočet koeficientu = částečný odpočet) zákona o DPH. Týká se i pořízení dlouhodobého majetku (hmotného i nehmotného), pokud bude využíván zároveň pro ekonomickou činnost i pro přípravu na výkon profese.
- Režim odpočtu DPH má vliv na odpočet na pořízení majetku dle § 34f-g zákona o daních z příjmů a na pořizovací cenu, jež bude v evidenci majetku, včetně výše odpisů.
- Na výstupu je od daně osvobozeno dodání zboží nebo poskytnutí služby v rámci výchovy a vzdělávání, kam patří též praktické vyučování na pracovištích firem (§ 52 odst. 1 písm. a) odst. 2 zákona o DPH.

³ Viz též výklad MŠMT dostupný na www.msmt.cz/file/7222_1_1/.

⁴ Veškerý příjem je započítáván do příjmu k posouzení nároku na sociální dávky, § 5 odst. 1 písm. a) bodu 1 zákona č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře. § 5 odst. 1 písm. b) bodu 9 - příjmy za práci žáků a studentů z praktického vyučování a praktické přípravy.

5. FINANCOVÁNÍ Z PROJEKTŮ A DOTACÍ

! Zde je nutné zajistit a prokázat, že nedošlo k duplicitnímu financování, například že táž položka nebyla hrazena zároveň z projektových prostředků a uplatněna jako daňově uznatelný náklad.

ÚČETNÍ METODIKA

Vychází z ustanovení § 7 a § 8 zákona o účetnictví. Dle tohoto zákona je nezbytné určit v příslušné účetní směrnici úpravu účtování týkající se spolupráce se SŠ na základě firmou užívané účetní metodiky. Doporučujeme vést náklady na jednotlivé žáky na podrozvahových účtech tak, aby bylo možno vyčíslit příslušné náklady na žáka po dobu celého odborného výcviku nebo odborné praxe (viz průkaznost daňově uznatelných nákladů dle § 24 odst. 2 písm. zu) zákona o daních z příjmů).

6. POJIŠTĚNÍ ŽÁKA VE FIRMĚ

ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU ZPŮSOBENOU ŽÁKOVI:

- odpovědnost jde ze zákona za firmou a pojistka školy se na ní zpravidla nevztahuje
- firma by se proto měla ujistit, že její pojistka toto riziko kryje obdobně jako u vlastních zaměstnanců
- se školou lze sjednat úhradu více nákladů s tím spojených

§ dle § 391 odst. 3 zákoníku práce odpovídá firma během praktického vyučování ve firmě za žáka obdobně jako za své zaměstnance

ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU ZPŮSOBENOU ŽÁKEM:

- odpovědnost není stanovena zákonem
- pojistka školy se zpravidla vztahuje i na tuto situaci, je ale dobré se o tom ujistit (uvést ve smlouvě)
- pokud žák pojištěn není, lze situaci řešit dvěma způsoby

1 **Doplnit pojistku školy** – tato varianta se jeví jako nejlepší, pokud ovšem pojišťovna bude schopna a ochotna paušalizovat rizika, byť jsou u různých firem nesrovnatelná.

2 **Doplnit pojistku firmy** – tato varianta je jednodušší v tom, že podnik má zpravidla pojištěny své zaměstnance a nemělo by být složité tuto pojistku rozšířit i na žáky, kteří se v provozu, na který se pojistka vztahuje, učí; zvýšené náklady na pojištění žáků může firma škole přeúčtovat.